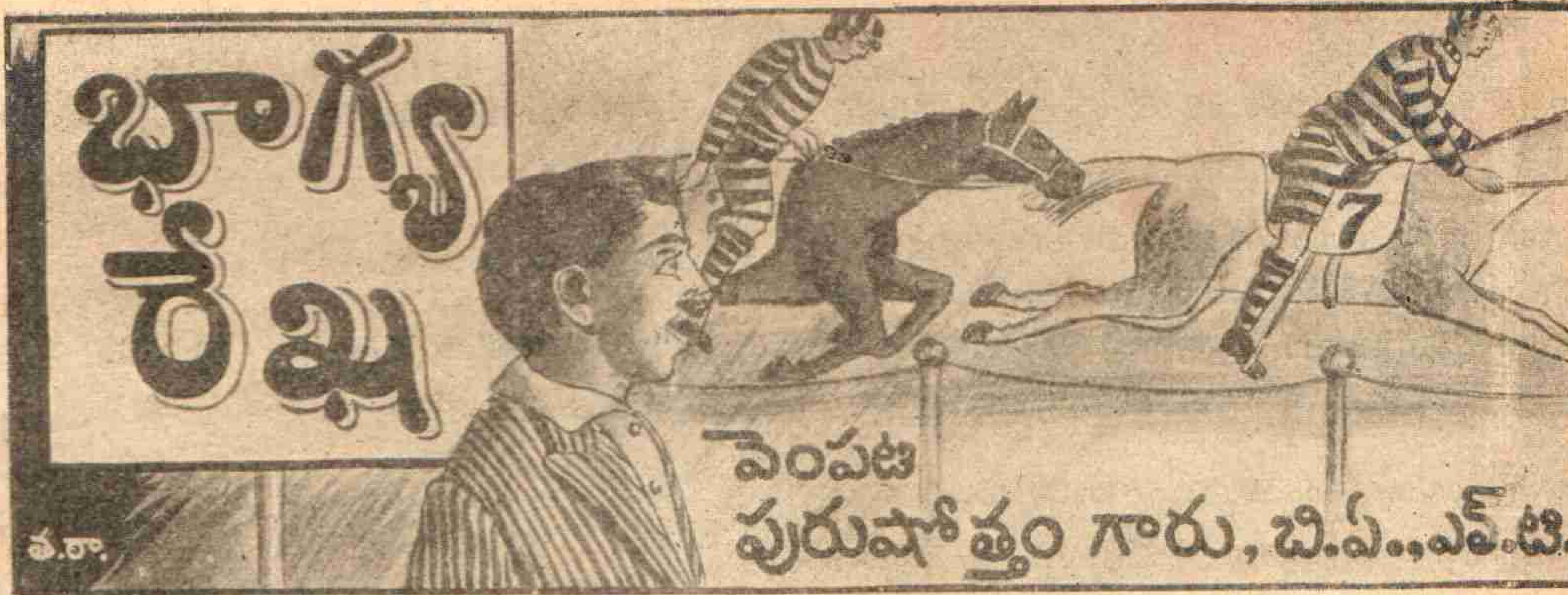

౧

వేటూరు సత్య బంగారు రావు ౨౮ ఏండ్లయువకుడు. ఆంధ్రుడు. కృష్ణానదీ ముఖప్రాంతమందున్న వేటూరతని జన్మస్థానం. కాని యితని తాత ఆయన చిన్నతనమందు వర్తకవ్యాపార సంధర్భములో ఉత్తరార్కాడుజిల్లాలోని పోలింగిపురంలో చిన్న యిల్లు సంపాదించి అచ్చటనేయుండిపోయెను. బంగారురావు తండ్రి ఆప్రాంతాలనే రివిన్యూ యిన్‌స్పెక్టరు చేసి రిటైరవడం చేత వారికుటుంబం తిరిగి తమప్రాంతాలకువచ్చే ప్రయత్నాలేమీ జరిపియుండలేదు.

బంగారురావు బి. యే క్లాసు రెండుసంవత్సరాలు మద్రాసులో చదివాడు. అందుచేతనున్నా, చాలా కాలంనుంచి అతని తండ్రి తాతలు అరవదేశాల్లో ఉండడంచేతను బంగారురావు అసలు ఆంధ్రుడైనా మొత్తము మీద వేషభాషల్లోను, మరి యితర అలవాట్లలోను మన తమిళసోదరులను మిక్కిలి పోలియుంటాడు. ఇంట్లోను అక్కడ తెలుగు భాషే విశేషంగా మాట్లాడుతాడుకాని ఆభాష తెలుగుజిల్లాల్లో వాళ్లకి కొంచెం యాసగా యుండకమానదు ఆయన మాట్లాడడం మొదలు పెడితే అరవం ఆంధ్రం పరస్పరం మరచి మిళితమై పోతాయి. అది "యిట్లాకొంచుకురా", "విూరిస్టారండా", "వుడిచివేయండ", "తోసివుడు", "అప్పిడప్డిడుంది", అనేవి యీయన వినోద భాషాజ్ఞానం వెల్లడించు కొన్ని samples (శాంపిల్సు.)

౨

ఈ బంగారురావు బి. యే. ప్యాసు అయినవెంటనే ఉద్యోగాన్వేషణం మొదలు పెట్టాడు. అంటే చాలాచోట్లు తిరిగాడని కాదు అర్థం. దరఖాస్తులు మాత్రం పెట్టి try (ట్రై) చేశాడు. కొంత కాలానికి పేపర్లలో Advertisement column (అడ్వర్టయిజుమెంటు కాలం) చూస్తే విసుకు, అసహ్యం పుట్టింది. ఎక్కడికి దరఖాస్తులు పెట్టినా తిరిగి జవాబు లేదు.

దరఖాస్తుల్తో ఉద్యోగాలయ్యే రోజులు పోయి చాలాకాలం అయింది, ఆవిషయం మన బంగారురావుకేం తెలియదు, ఉద్యోగం సంపాదించాలంటే ముందు ఆఫీసర్నే చూడాలో, గుమాస్తానే చూడాలో, లేకపోతే ఆఫీసు మేనేజరంటూ ఉంటే అతన్నే చూడాలో, చూస్తే యెవరిని యెల్లా చూడాలో, సిఫార్సు ఏరకంది పట్టుకెళ్లాలో, యిందులో యెవరికేనా పంపు, ఫలం యివ్వాల్సి ఉంటుందో, యిస్తే ఉద్యోగం కాకముందో, అయింతరువాతో, ఏమీ తెలియదు యీతనికి. అందుచేత యెంతకాలం కాచుకూర్చున్నా ఉద్యోగం యెక్కడా కలిసి రాలేదు.

3

చివరకు ఒకనాడు తెనాలిలో అతని అత్తారింట్లో unemployed circles (అన్‌యెంప్లాయిడ్ సర్కిల్సు) లో చీట్లపేక ఆడుతుండగా పేకాఫీసు మెంబరొకాయన యీయన భావమరిది తోటి 'యేం మయ్యా మీ

Brother-in-law (బ్రదరిన్లా) యేంచేస్తున్నాడేమిటి. ఊరికేనే ఉన్నట్టున్నాడే. Why not he accept tutorship to a young fellow reading in fourth form? This student is the son of a small Zamindar. బహుశా ఏ 30 రూపాయలో యిస్తాడు. per month (పెర్ మన్తు)' అన్నాడు.

అప్పుడుమాత్రం యెవరు మాట్లాడలేదు. పేకాట బహుతీవ్రంగా నడుస్తోంది. బేస్తులు, పై బేస్తులు, కుదేళ్లు, కుంచేళ్లు, తాబేళ్ల మీదకు పోతోంది. మెంబర్ల points of dispute (పాయింట్స్ ఆఫ్ డిస్ప్యూటు)తో యింటిపెంకులు లేచిపోతున్నాయి. అందుచేత ఆట ముగించేవరకు ఊరుకుండి తరువాత యీ చెప్పినాయన్నడిగి details (డిటైల్సు) తెలుసుకుని ఆయనవద్దనుంచి ఒక letter of introduction (లెటర్ ఆఫ్ ఇన్ట్రడక్షను) తీసికొని బెజవాడ చేరుకున్నాడు బంగారు రావు.

౪

బెజవాడలో జమీందారుగారియిల్లు చేరి ఆయన్ని సమీపించి ఉత్తరం యిచ్చాడు. అది చూసుకొని ఆయన "సరే మీరిప్పుడు ఊరికేనే ఉంటున్నారా యేమిటి?" అన్నాడు.

"చిత్తం"

"మాపిల్లవానికి Tution undertake (ట్యూషన్ అన్డరుటేక్) చేస్తారా. Fourth form (ఫోర్తు ఫారం) చదువుతున్నాడు అబ్బాయిగారు Daily (డైలీ) "Two hours morning, Two hours evening, వాడితో studies లో spend చెయ్యాలి."

"చిత్తం, చిత్తం"

"నేను నా dealingsలో కొంచెము blunt గా ఉంటాను. మీ అపేక్ష ఏమిటో మొగమాటము విడిచి చెప్పుతారా?"

"తమరే శెలవివ్వండి. నేనేంచెప్పను?"

"అయితే Rs 25 Rupees per mensem. యేమంటారు?"

(కొంచెము మాటనంజుతు) "Rs. 30. అయినా అయితే......"

అన్నాడు మేటూరు.

"సరే దానికింత higgling యేమిటి. రేపటి నుంచి మొదలు పెట్టండి?"

అన్నాడు జమీందారు.

"Thank you very much, Sir, నమస్కారమండి. శెలవుతీసికొంటాను" అని బయటపడి రైలుస్టేషనుదగ్గరవున్న Welcome Hotel లో తయారై టిఫిన్కి కూర్చున్నాడు Mr. S. B. R. Metur.

Mr. S. B. R. Metur అంటే యెవరో కొత్త మనిషికాదు. మనదేశవాళీ బంగారురావే. కాకపోతే కొంచెం పేర్లో మార్పుకలిగింది. మనిషిపాతవాడే. ఈ పేర్లో మార్పుయిప్పుడు కొత్తగారాలేదు. కాలేజీలో చదివేటప్పుడే యితని circle of friendsలో S.B.R. Metur అని అందరూపిలుస్తూంటే యితనికికూడా బుద్ధి పులకరించినది. అందుచేత చిన్నపిల్లలకి చొక్కాతిరగేసి గుండెలమీదికి వీపుతొడిగేటట్లు యింటిపేరు తిరగేసి వాడేవాడు అప్పటినుంచి. డాక్యుమెంట్లు, రిజిస్ట్రేషన్ మొదలైన వ్యవహారవిషయాల్లోతప్ప యెవరికైనా తన address (ఎడ్రెస్) యిచ్చేటప్పుడు, Letter heads (లెటర్ హెడ్స్)లోను Visiting cards (విజిటింగ్ కార్డ్సు) మీద కొత్తఫక్కీయే తొక్కేవాడు S.B.R. Metur అని చదివితే పేరు మహాబాగావుండేది అతనికి. ఎవరైనా విన్నవాళ్లు 'యితనెవడురా ఎవడో బంగాళీవాడల్లావున్నాడు'అని అనుకుంటారని లోపలకుతూహలం. అదీకాక పేరల్లామార్చి వాడటంFashion of the day (ఫాషన్ ఆఫ్ ది డే)కూడాను.

Tiffin (టిఫిన్) పూర్తికాగానే మేటూరు బయలుదేరి సరాసరి Telegraph (టెలిగ్రాఫ్)ఆఫీసుకి చేరుకున్నాడు. పోలింగిపురానికి wire (వైర్)యిచ్చాడు. మరి రెండు రోజులకల్లా అతని Family (ఫామిలీ)నంతా బెజవాడకు Import (దిగుమతి)చేసుకొన్నాడు.

౫

బెజవాడవాలో జమీందారుగారింటికి మూడు ఫర్లాంగులదూరంలో ఒకచిన్న decent house (డీసెంటు హౌస్) Rent (రెంటు) కు పుచ్చుకున్నాడు నెలకు పదిహేను రూపాయలిచ్చి. దానితోటి వచ్చేజీతంలో పదిహేను రూపాయలు పోయింది. మిగత పదిహేను రూపాయలకి ఖర్చుకని పెట్టుకుండేది. భార్యాభర్త లిద్దరికి కాఫీగతప్రాణా లయిపోయినాయి మొదటినుంచి. వీరికి తోడు మూడేండ్ల ఆడపిల్ల. సరిగా వేళకి ఆపిల్ల ఆరాటంచూస్తే దానికికూడా కాఫీతోటే ఉగ్గుపెట్టారా తల్లిదండ్రులు అని సందేహం స్ఫురిస్తుంది. మొత్తం మీద పొద్దునా సాయంత్రం కాఫీతోటి యెనిమిదిరూపాయ లయిపోయేవి. తక్కింది కాస్తా కాఫీహోటల్ కింద సరిపోయేది. సంసారానికి యిక యితర ఖర్చులకింద యే ముప్పదిరూపాయలయినా కాకమానవు యేఖర్చయినా తగ్గిద్దామంటే దంపతుల్లో యెవరికి చేతకాదు. అందు చేత నెలకు ముప్పదిరూపాయల చొప్పున అప్పుచేయడం మొదలుపెట్టాడు మేటూరు. తండ్రినేనా యెవరినేనా అడుగుదామంటే కొంచెము shameful (షేమ్ఫుల్) గా feel (ఫీల్) చేసేవాడు ఆంధ్రదేశంలో పడ్డ కొద్ది కాలంలోనే వేషభాషల్లోమార్పు వచ్చేసిందికాని కాఫీ మొదలైన దక్షిణదేశ సంపర్కపు అభ్యాసాలు మాత్రం మార్పుకోలేకపోయినాడు మేటూరు.

అయితే అప్పుతీర్చే విషయంలో ఆలోచన ఏమిటికి? బిళ్లకుడుంవంటి తెల్లరూపాయి యిట్టే చేతిలో వేసికొని మీనం మేషం లెక్కవేసిచెప్పాడుగా సిద్ధాంతి గారు, ఇతన్ని అదృష్టం కేవలం కౌగలించుకుంటుందని, అదికూడా చాలా త్వరలోనేనని! కాబట్టి దాపుల్లోనే యేదో బంగారు కొండొకటి తనకు యోగిస్తుందని, మంచి వుద్యోగం ఒకటి యెవరో పిల్చియిస్తారని ధైర్యం. ఇల్లా ఒక ఆరునెలలు గడచింది. అదృష్టం కనబడలేదు. ఏమూలనుంచీ ఆ స్థితేమీ సంక్రమించలేదు.

ఇతని అత్తగారికి మంచి ఆస్తివుందని, యితని భార్యపేరట యే రెండువేలో బ్యాంకిలోవేసి ఉంచిందని వాళ్లువాళ్లు చెప్పగా విన్నాడు. అడుగుదామంటే బాగుండదేమో! భార్య యెన్నిమాట్లు అడిగిచూచినా "నాకేతెలుస్తుంది. యెవరాస్తి యెవరికిస్తారు?" అంటూ వచ్చిందికాని, యేమున్నావుంటే గుట్టుబయలు పెట్టింది కాదు.

౬

ఇక యిదంతా బాగుండలేదనుకున్నాడు మేటూరు. ఎక్కడచూచినా age of lotteries (ఏజ్ అఫ్ లాటరీస్)గా కనిపించింది. వాళ్లువాళ్లు లాటరీలు వేయటం చూసి తనకేదైనా దొరికితే ముక్తి వాటిల్లోనే అని అనుకున్నాడు. వెంటనే St Barthalomew Relief Fund (సెంట్ బార్థలోమ్యూరిలీఫ్ ఫండ్) నిమిత్తం మొదలు పెట్టిన Grand Raffle (గ్రాండ్ రాఫల్) తాలూకు చీట్లపుస్తకం ఒకటెక్కడో పట్టాడు తంటాలుపడి. Friends (ఫ్రెండ్స్) అందరిచేత తల ఒకపావలా చీటీ వేయించాడు. పుస్తకం అల్లా అమ్మినందుకు రెండుచీట్లు Free (ఫ్రీ)గా వచ్చేశాయి. అవి తన యిష్టంవచ్చిన నంబరు చీట్లేవేశాడు. వేసిన మూడు నెలలకు Results (రిజల్ట్స్) చెప్పారు. చాలా ఆత్రుతతో మేటూరు ఆకాగితంలో లిష్టు అంతా పరికించి చూశాడు. చూడడం పూర్తి అయింది. మొహంలో నెత్తురుచుక్క కనబడలేదు. "అరరే కాస్తలో పోయింది" అన్నాడు. "నానంబరుపై నంబరుకు క్రింద నంబరుకు prize (ప్రైజ్) వచ్చింది. కాస్తలో తప్పిపోయింది అదృష్టం. Imust try again (ఐమస్టు ట్రై ఎగెన్)" అన్నాడు.

మళ్లీ ఏలూరులో మల్లెలవారి మేడలాటరీ అన్నారు. చీటీ పదేసి రూపాయలు. "పోతేపోయింది అదృష్టంవుంటే తప్పకుండా నాకేవచ్చితీరుతుంది. సిద్ధాంతి గారు ఇల్లుకూడా సంపాదిస్తానన్నాడుగా! Perhaps this opportunity is specially intended for me," (పర్ హాప్స్ దిస్ ఆపర్చ్యూనిటీ యీజ్ స్పెషల్లి ఇన్టెన్డెడ్ ఫర్ మి). అంటూ Try (ట్రై) చేశాడు మరొక chance (ఛాన్స్). తీరా అంతా అయింతర్వాత చూస్తే యితనిపేరుకి 25 పేర్లలోగా

యిటూ అటూ ఏపార్యైనా ఒక్క prize (ప్రైజ్) కూడారా లేదు. "What is this? (హ్వాటీస్ దిస్?) యీమారు Sure (ష్యూర్) అనుకున్నాను. Nonsense (నాన్ సెన్సు) నా పేరుచెప్పితే యేదీ కలిసిరావడం లేదు. కాబట్టి యీమాటు నా Wife (వైఫ్) పేరట Try (ట్రై) చేస్తాను" అన్నాడు Brother Metur (బ్రదర్ మేటూరు)

మళ్లీ Next lottery (నెక్స్టు లాటరీ) కోసం యెదురుచూస్తూ వుంటే మూడువందల రూపాయలది చేతి వంకీ, రాళ్ల కూర్పుది, lottery (లాటరీ) అన్నారు. Each ticket one Rupee (యీచ్ టికెట్ ఒన్ రూపీ). "నాకు లేకపోతే నా wife (వైఫ్) కేనా లేదా అదృష్టం. చూద్దాం" అని 3, 4 టిక్కెట్లు అక్కడో నంబరు అక్కడో నంబరు కొన్నాడు. తరువాత అదృష్టాన్ని నిరీక్షిస్తూ కూర్చున్నాడు. చెప్పిన time (టైం) ప్రకారం కొన్నాళ్లకు Lottery box (లాటరీ బాక్సు) తెరిచారు. కాని మామూలికి ఏమీ భిన్నంగా జరుగలేదు. మేటూరికి సున్నా అయింది వ్యవహారం. మూడు వందలరూపాయల వంకీ యేభైవేల రూపాల ఆస్తిపరురాలైన ఒక షాహుకారి భార్య పేరట వచ్చింది. న్యాయమంటేగా మరి. మనిషేం, భగవంతుడేం, కలిగినవాళ్లకి యింకా యివ్వడం, లేనివాళ్లకి ఉన్నది కాస్త లేకుండచేయడం. ఈమామూలు అందరకు తెలిసిన విషయమే.

ఇల్లా The cawnpore Poor Relief Lottery (ది కాన్పూర్ పూర్ రిలీఫ్ లాటరీ), The South Indian Lottery Bureau Raffle (ది సౌత్ ఇండియన్ లాటరీ బ్యూరో రాఫుల్) The Kalinga Fortunato Horse Raffle (ది కళింగా ఫార్చ్యునేటో హార్స్ రాఫుల్) The Aryapur Deaf and Dumb School Raffle (ది ఆర్యపూర్ డెఫ్ అన్డ డమ్బు స్కూలు రాఫుల్) The Kistna Luck home Raffle (ది క్రిష్ణా లక్ హోమ్ రాఫుల్) మొదలైనవి యింకా యెన్నో లాటరీల్లో విశేషంగా ప్రయత్నం చేసి చూశాడు. కాని అదృష్టం యెక్కడదాక్కున్నదో కాని మొహం అయినా చూపించింది కాదు. మేటూరు ప్రాణం విసిగింది. కాని ఎల్లా ఊరుకోగలడు? దేనికైనా అలవాటు పడకుండా వుండాలికాని, అలవాటైన తరువాత ఆవిషయం వదలిపోవడం చాలాకష్టం. ఈలాటరీలు వేయడం ఆలాటి అలవాటే. అందుచేత మేటూరు మొదట సరదాగా వీటిల్లోకి దిగినా తరువాత గ్రహపాటుగా మారి చివరకు అలవాటుగా పరిణమించింది వీటి వీటి తలూకు అభ్యాసం యితనికి.

కాని యీమారు మేటూరు చిన్న చిన్న రకాల లాటరీలు ప్రారంభించాడు. Christmas (క్రిస్టమస్)కి మద్రాసు వెళుతూ జమీందారు గారు కొంచెం హాదాకు కలిసి వస్తుందని యితనినికూడా రమ్మన్నాడు వెంట. ముందువెళ్లగానే అక్కడ మూర్ మార్కెట్టులో పెట్టిన సీజన్ లాటరి అన్నిటిలో ఒక trial (ట్రయల్) చూశాడు Metur. కానీ కానీ రింగులు కూడాకొని రెండు రూపాయలవి, అనగా నూటయిరవై యేనిమిది chances (ఛాన్సెస్) వంచిగురిచూసి సంకల్పంతో చూశాడు. ఇంకా ఏమేమో try (ట్రై) చేశాడు; ఫలితం...? వేరే చెప్పాలనా "Loss and Dis appointment" (లాస్ అన్డ డిస్ అప్పాయింటు

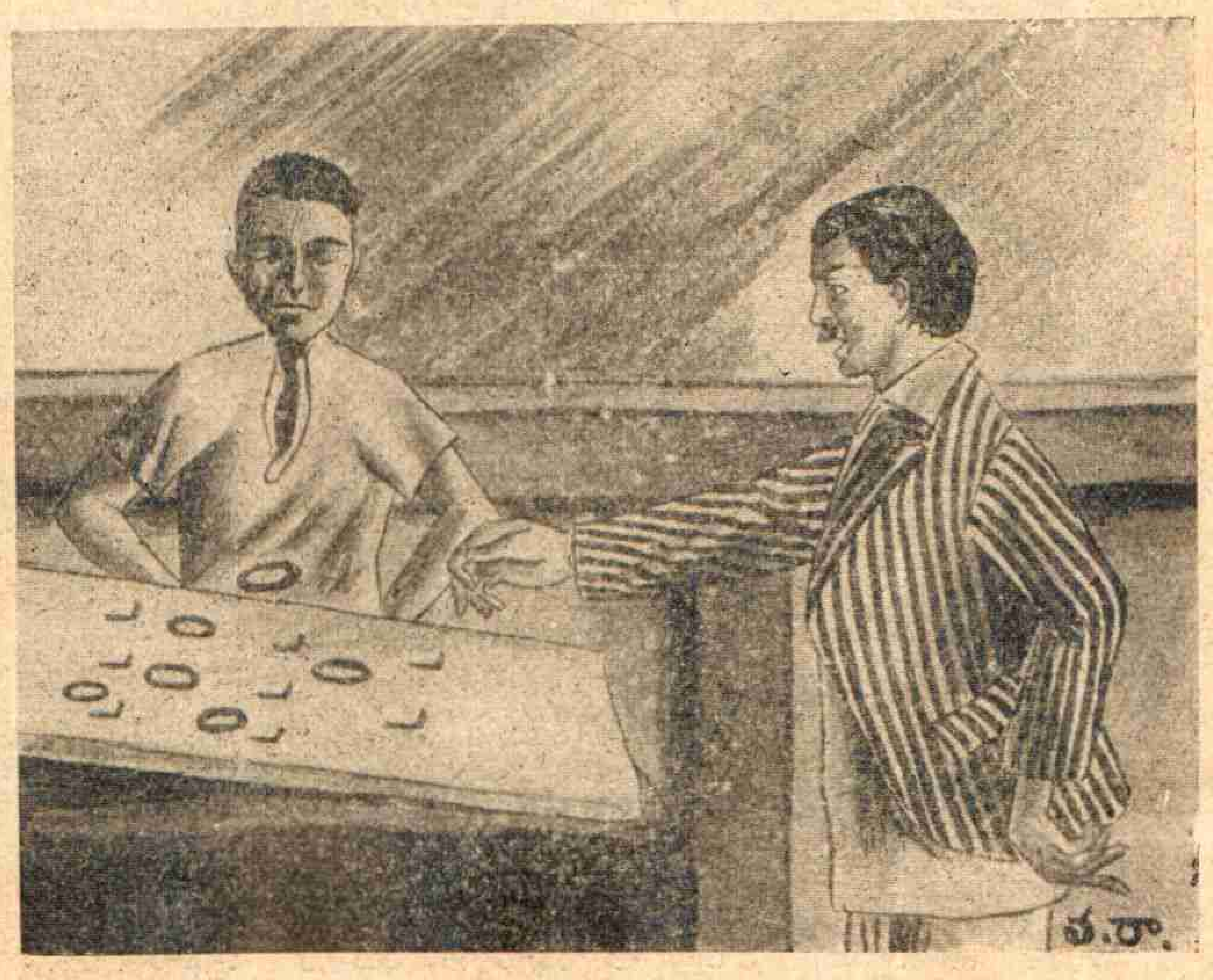

మెంటు). యీస్నేహితు లిద్దరూ యితన్ని వదలి పెట్టలేక వెంబనే కనిపెట్టుకు తిరుగుతున్నారు.

'ఛా! Bad days (బ్యాడ్ డేస్) యికయిల్లాంటివాటిల్లో వేలు పెట్ట కూడదు' అనుకొన్నాడు మేటూరు ఒకరోజు సాయంత్రం.

౭

ఇల్లా మేటూరిగారి తత్వం కొద్దిగా మారవచ్చే సమయానికి ఒకనాడు మధ్యాహ్నం జమీందారుగారు గిండి Horse (హార్సు) రేసెస్‌కి వెళ్లటం తటస్థించింది. మ్యానేజరుగారు కూడ వెంటవున్నారు. గిండి grounds (గ్రౌండ్సు)కి రాగానే మొదటి పందెం వేశాడు జమీందారు. ఈపందెంలో ఫలితాలు యెప్పటివప్పుడే చెపుతారు. లేకపోతే ప్రజలకు వాటియందు వెర్రి వ్యామోహం పుట్టదు. ఇప్పుడు ఫలితాలు చెప్పారు. జమీందారు యెనభై రూపాయలు గెల్చాడు. ఇంకా నూరు, నూటయాభై గెల్చారు కొంతమంది. అది మానేటప్పటికి మేటూరుకు మళ్లీ చాపల్యం పుట్టింది.

తనుకూడా వెయ్యాలని నాలుగు రూపాయల టిక్కెట్టుకొని పందెంవేశాడు. జాకీలు అశ్వారూఢులైనారు. గుఱ్ఱాలు పరుగెత్తాయి. ఫలితాలు చెప్పారు. మేటూరుకు పదిరూపాయలు లాభించింది. ఆఁ బాగుంది అనుకొన్నాడు. మళ్లీ పదిరూపాయలు వేశాడు. నలభై రూపాయలు win (విన్) వచ్చింది. "I think luck is just courting me. I must not stop here" (ఐ థింక్ లక్ ఈస్ జస్టు కోర్టింగ్ మీ ఐ మస్టు నాట్ స్టాప్ హియర్) అనుకొన్నాడు. ఇప్పుడే మనిషికి కొంచెం అంధకారం కమ్మేది. వచ్చిన నలభై రూపాయలు మళ్లీ పందెంవేశాడు. బాగావెళ్లేదైనా యితను పందెంవేసిన గుఱ్ఱం యికని గాలిబాగా సోకిందనగానే వెనక పడింది. అతని సొమ్మంతా హళ్లీ చుట్టింది. మేటూరికి పౌరుషం హెచ్చింది. ధైర్యం వెనక్కీ-ముందుకీ కాకుండా లాగింది కాని అదృష్టాన్ని కనుక్కో-వాలని పట్టుదల తీవ్రమయింది. "అదృష్టం దాసుడుమాత్ర లామెతోంది; తెలివితేటలతో పనిచేస్తే ఎందుకు పట్టదు నాకదృష్టం" అనుకొన్నాడు.

మళ్లీ మళ్లీ మూడుమాట్లు మూడు యిరవైరూపాయలు వేశాడు. మూడు యిరవైలు అరవై రూపాయలు నషన మయింది. కొంతవరకు తెలివి తెచ్చుకున్నాడు. ఇల్లూ, సంసారం, స్థితి, జ్ఞాపకం వచ్చాయి. ఈరోజు కీక్షౌరం చాలుననుకొన్నాడు. జూదం ఆడడానికి, యిల్లాంటి ప్రయత్నాల్లో పాల్గొనడానికి యేమీ క్షేమంలేదనుకొంటున్నాడు.

సరిగ్గా ఆసమయానికి బాగాయెరుగున్న frier d (ఫ్రెండు) ఒకడు కనబడి భుజంమీద చెయ్యివేసి "యేరా! brother (బ్రదర్) మొహంవ్రేలేశావు. రమారమణ గోవిందో హరి అయిందాయేమిటి? మనకి లాసేఅయింది. కాని పదిరూపాయలతో బుద్ధివచ్చిందిరా. నీకేదో యింక heavy (హెవీ)గానే తగిలినట్టుందే? నీమొహమేచెపుతోంది" అంటూ విచారమగ్నుడైన మేటూరు వద్దనుంచి బదులు రాకముందే అతన్నివిడిచి "అరే! Fools (ఫూల్సు) ఆగండిరా నేనూవస్తున్నాను," అని కేకేసి యింకో group of disappointed fortune-hunters (గ్రూప్ ఆఫ్ డిస్ అప్పాయింటెడ్ ఫార్చూన్ హంటర్సు)ను కలుసుకున్నాడు.

ఆరాత్రి మేటూరి కునికితే ఒట్టు. అరవై రూపాయల నష్టం దుర్భరంగా కనిపించింది. దానికి తోడు కొంచెం లాభించిన జమీందారు షాన్ "వూరు కోకపోయినారండీ. Why did you stake so much? (వై డిడ్ యు స్టేక్ సోమచ్)" అన్నాడు కూడాను. అందుచేత ఆగ్రాత్రంతా మరింత విచారించాడు. దుఃఖపడ్డాడు. ముందుముందు గతి ఏమిటా అని బెంగ పడ్డాడు. ఇన్ని కష్టాలు పెట్టుతున్న ఆయదృష్టుని భగవంతుణ్ణి తిట్టిపోశాడు. తెల్లవారింది. బంగారువన్నె సూర్యుడు తన తేజఃకిరణము లన్ని దిక్కు-లకును ప్రసరింపచేశాడు. సూర్యోదయమును దానితో మేటూరుకు జ్ఞానోదయమును కలిగినట్టు కనపడింది. "ఎప్పుడూ ఆశ పనికిరాదు. చెంపలు వేసికొంటున్నా. లాటరీలు యిక వద్దురా బాబూ, యెన్నడూ వద్దురా బాబూ" అంటూ మంచందిగాడు మేటూరు. ఆరోజుసాయంత్రమే బయలుదేరి తాను, జమీందారు బెజవాడకుచేరారు మరునాడు.

౫

బెజవాడచేరిన కొన్నాళ్ల వరకూ పాపం మేటూరు లాటరీలజోలికి వాటిజోలికి వెళ్లకుండా యెల్లాగో వూరుకున్నాడు. కాని యెన్నాళ్లల్లా వూరుకోడం? ఒకరోజున రామమోహనరాయి రీడింగురూమ్‌లో హిందూ పత్రిక చూసేటప్పటికి మతి చంచలించింది. Address (ఎడ్రస్,) జాగ్రత్తచేసి Kalinga Astrological Bereau (కళింగ ఎస్ట్రోలాజికల్ బ్యూరో) వారి publication (పబ్లికేషన్) Peeps into the future (పీప్స ఇన్ టు దీ ఫ్యూచర్) తెప్పించాడు. మనం మామూలుగా చూస్తూండే అదృష్టదీపిక అనే పుస్తకం వంటిదేయిదీని. అందులో యెన్నిమాట్లు మేటూరు వేలు పొడిచి చూసినా You will pass in Part I only' (యూ విల్ పాస్ ఇన్ పార్టువన్ ఓన్లీ) 'You will pass in Part II only' (యూ విల్ పాస్ ఇన్ పార్టు టూ ఓన్లీ) అనే వచ్చేది. అదిచూచి "యిదెక్కడిదో Intermediate (ఇంటర్ మీడియట్)లో compartmental system (కంపార్టుమెంటల్ సిస్టమ్) అమల్లోకి వచ్చింతరువాత ఆలోచించి Special (స్పెషల్) గా వ్రాసిన గ్రంథ మల్లేవుందే. బి. యే. ప్యాసుఅయిన ముండాకొడుకు యింకా యింటర్ మీడియట్ గతేమిటి?" అని గిరుున విసరి ఆగ్రంథాన్ని పారేశాడు యింటిచూరుమీదికి.

కాని వేలాంవెర్రి యెల్లాంటిదో యీవెర్రిఅల్లాంటిదే. మనశరీరంలో ప్రవేశించి poisonous bacteria (పాయసనస్ బ్యాక్టీరియా) అనగా సూక్ష్మవిషక్రిములు యెంతచెరుపు చేస్తాయో యీవెర్రికూడా మనుష్యుల తత్వాలని యెంత చేటైనా మార్చేస్తుంది. అందుచేతనే కాబోలు మేటూరుగారు చివరకు వీథులవెంబడి బయలు దేరుతూ Canvass (క్యాన్వాస్) చేయబడే బిళ్లోరి అద్దాలు, పెద్దపెద్ద బొమ్మపటాల లాటరీలను కూడా వదిలిపెట్టాడు కాడు. కాని నెత్తిమీద కూర్చుందిదుక దృష్టదేవత. కనుక ఫలితంలోమాత్రం ఏమీ మార్పు కలుగలేదు. మన తాపత్రయాలకోసం నక్షత్రాలు, అవసరంగా మారవుకదా మరీ!

౬

మేటూరు ప్రాణం విసిగివేసారింది. ఒకరోజున భార్యతో "ఏమే, ఏంచెప్పావు ఆవిషయం? నీవా! మీఅమ్మకున్నంత గుంభన ఉన్నది నీదగ్గిర. నీవు రహస్యం బయటపెడతావా. నే నెరగనూ?" అన్నాడు. "అయ్యో! నాకు తెలియదండీ. ఇస్తే యిస్తుందేమో; ముందుగా యేమడగను నేను. యేం బాగుంటుంది" అన్నది Mrs. Metur (మిసెస్ మేటూరు.)

"చాల్చాల్లే. ఎవరికి చెపుతావు. ఇప్పుడే యిస్తే అది కాస్తా నాకిందే వినియోగ పరుస్తానేమో అని భయం మీవాళ్లకి. సరేకాన్లే, నాకు అదృష్టం అంటూవుంటే బయట పడక పోతుందీ? కాని అదేదో త్వరలో తేలకపోతే మనస్సుకు చాలా కష్టంగా వుంటుంది! నాలుగు డబ్బులు దొరికే ఉద్యోగమూ యేమీ దొరికింది కాదు. పోనీ ప్లీడరీకిపోతే బాగుంటుందని చూస్తే ఆచదువుకయ్యే ఖర్చులో? అప్పుకి యింకా అప్పా? పైన పరీక్ష అయి రాగానే యెన్నాళ్లు వూరికే కూర్చోవాలో? ఏమీ బాగుండ లేదు వ్యవహారం" అంటూ ఒక రోజు ప్రొద్దున పడకకుర్చిలో విశ్రమించియున్న మేటూరు కన్నుమూసికొని కాస్త కునికాడు.

నిద్రలో యేదో మంచి కలవచ్చింది. చాలావిశేషాలు కనిపించాయి. అందులో అంశాలన్నీ మేటూరుకు జ్ఞాపకం లేవు కాని కలధోరణిచూస్తే అతనికేదో గొప్పయదృష్టం దాపులోనే వున్నట్టు తోచింది. ఆ సాయంత్రం అంతా కుడికన్నదిరింది అతనికి. ఇదికూడా చూసేటప్పటికి తప్పక యేదో మంచి కలుగ నున్నదని అపేక్షపడ్డాడు మన మేటూరు. భార్యకు యెడమ కన్నదిరిందని కూడా చెప్పింది. ఈ రెండు సందర్భాలు జతపరిచి చూస్తే తమకు మహత్తరమైన అదృష్టం సంభవింప నున్నదని దంపతులిద్దరూ కులాసాపడ్డారు. ఆరునెలలు సహవాసం చేస్తే వారు వీరవుతారు. అనేసామెత వూరికేపుట్టిందా. పెనిమిటి సహవాసం కలిగిన తరువాత పూర్ణమ్మకు కూడా అదృష్టదేవతను గురించిన పిచ్చి కొద్దిగా పట్టింది.

౧౦

ఇల్లా కలవచ్చిన మరుదినం ఇంగ్లీషు న్యూయియర్సుడే. ప్రొద్దున్నే రెండు లోటాల కాఫీ త్రాగేసి మేటూరు కుర్చీలో జారగిలపడి జన్మభూమి ఇష్యూ ఒకటి చూస్తుండగా మూడు ఉత్తరాలుయిచ్చి "New Year's day (న్యూయియర్సుడే) మామూల్ యివ్వాలసి వుంది పంతుల్ సాబ్" అని సూచించే లాగ బలే యింపుగా గౌరవపూర్వకంగా జాగ్రత్తగా యెవడు అరిచి చచ్చినాసరే మామూళ్లేమిటని కలాయించే గట్టిగుండె పెద్ద మనుష్యుని మనస్సుకు కూడా యిద్దామని బుద్ధి పుట్టించే లాగ, అతన్ని చూచి విన్నవాళ్ల సహజగర్వాన్ని చక్కిలిగింత పెట్టితీరేలాగ, ఆర్చి ఆర్చి, రెండు మాట్లు "సలామ్ సాబ్" అని Magic Salute (మ్యాజిక్ శాల్యూట్) కొట్టి వెళ్లి పోయినాడు షేక్ బడే, ఆ వార్డుపోస్టుమన్.

ఆమూడు ఉత్తరాల్లో ఒకటి తెనాలి stamp (స్టాంపు) వేసివుంది. దస్తూరీ, ముద్ర, చూడగానే మేటూరు గ్రహించాడు అది తన Brother-in-law (బ్రదర్ ఇన్ లా) దగ్గరనుంచని. కవరు లావుగా వుంది. ఏమిటా అని విప్పిచూశాడు. రెండు మంచపాటి కాగితాలున్నాయి అందులో. అందులో ఒకదాని మీద యిల్లా వుంది ?

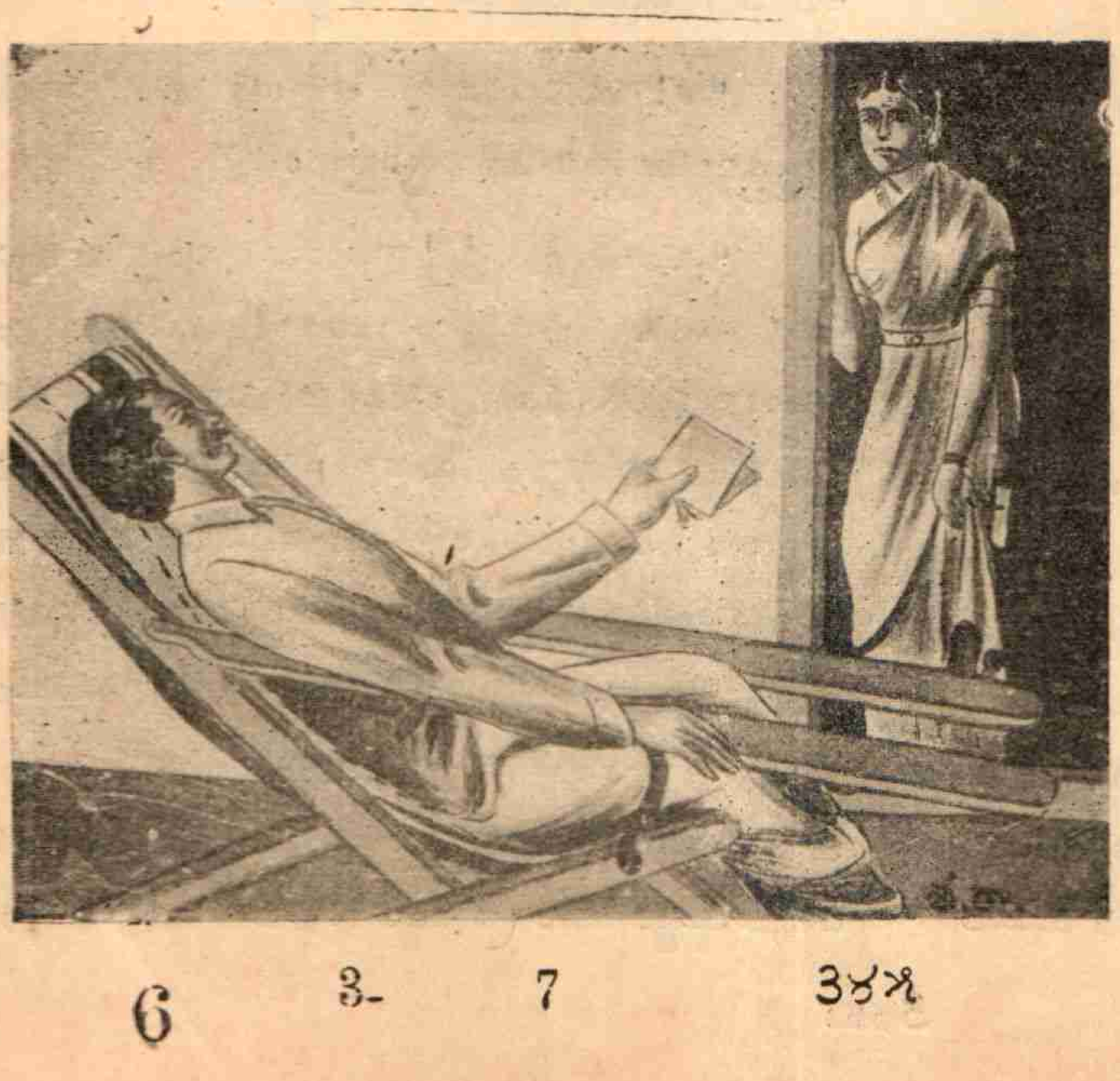

Tenali
Dated, 31-12-28.

IN HASTE

Dear Bil,

Find enclosed a check in favour of my sister and yourself. Acknowledge receipt of the same. Attend to it More in my next.

Yours affly.
Sanjiva Rao.

తెనాలి
డిశంబరు, 31-12-28.....

తొందరలో

బావా!

మాచెల్లెలి పేరట, నీపేరట ఒక చెక్కు యిందుతో పంపడమైనది. ముట్టినట్లు రాస్తూ దానివిషయం చూడు. మళ్లీ ఉత్తరంలో విపులంగా—

సంజీవరావు

వెంటనే రెండవ కాగితం మడత విప్పాడు. అదే చెక్కు. అందులో రూపాయల మొత్తం వేసే చోట రూ. 2000 అంకె వేసుంది. అది చూశాడు మేటూరు. ఇక రెండవ అక్షరం వంక కన్ను పోనియ్యలేదు. కాగితం ఇక చూడకుండానే మడిచి ఆలావుంచుకున్నాడు. చేతితో కళ్లు మూసుకున్నాడనడానికి వీలులేదు, తెరుచుకున్నాడనడానికి వీల్లేదు. అల్లా యేమిటో ధ్యానంచేస్తున్నట్టున్నాడు. కాని అతని ధ్యానంమాత్రం అక్కడలేదు. అతని హృదయంలో సంతోషతరంగాలు పర్వతాగ్రాలంటేటట్టు పొర్లి పోతున్నాయి. అప్పుడే పూర్ణమ్మవచ్చి "మావాళ్ల దగ్గిరనుంచి ఏమైనా వుందా ఉత్తరం?" అని కచ్చేరిసావిడి తలుపునంటి నుంచుని ప్రశ్నించింది. ఆప్రశ్న విన్నాడుగాని మేటూరు జవాబేమీ యివ్వలేదు మొదట. కాస్సేపటికి ఆచెక్కు నేలమీదకి జారవిడిచి "అదిగో రెండు వేలకి చెక్కు పంపించాగు,"

అని ఆవిడవంక తిరక్కుండానే ఏమేమో ఆలోచించడం మొదలుపెట్టాడు (భార్య ఆ చెక్కుతీసి జాగ్రత్తచేసింది) ఎందులోను extremes (ఎక్స్ట్రీమ్సు) పనికిరాదు. 'అతి సర్వత్రవర్జయేత్' అన్నారు. కాని మేటూరికి మితిమీరిన ఆనందంతో ఒకవిధమైన అంధకారం కమ్మేసింది. అనిర్వచనీయమైన వేగంతో భావతరంగాలు ఒకదానొకటి తరుముతున్నాయా అన్నట్లు ఉబికిపోతున్నాయి, అతను యింతకాలం పడిన మనోవేదన అదృష్టదేవతాన్వేషణమందు కలిగిన Disappointments (డిస్అప్పాయింటు మెంట్సు) యిక తొలగిపోయినా యనుకొన్నాడు. ఇంత కాలానికి గదా అదృష్టం నన్నువరించిం దనుకొన్నాడు. చెక్కు తనకూ, తన భార్యకూగదా అనుకొన్నాడు, ఎవరికైతే ఏం. ఇందులో ఎవరిదైనాగాని చివరకి తనదేగా అనుకొన్నాడు. ఇక కష్టాలు బాసి నాయిరా బాబూ, యిదే సిద్ధాంతిగారు చెప్పిన అదృష్టం కాబోలనుకున్నాడు. మర్నాటినుంచి వెధవట్యూషన్ వదిలేసి యేదైనా మంచి profitable concern (ప్రాఫిట బుల్ కన్సరన్) లోదిగో లేక ఆజూలైలో pleadership course (ప్లీడరు షిప్పుకోర్సు)కి వెళ్లో Life(లైఫ్)లో fortune build (ఫార్చూన్ బిల్డు) చేస్తామనుకున్నాడు. ఇల్లా ఒక్క త్రుటిలో లెక్కలేనన్ని భావాలతోటి అతని బుర్ర నిండి పోయింది.

మళ్లీ కాస్త ఒళ్లు తెలిసింది. ఏమిటో జ్ఞాపకం వచ్చిం దతనికి. చివ్వున కుర్చీలోనుంచి లేచి భోజనశాల్లోకి వెళ్లాడు.

౧౧

భోజనశాల ప్రవేశించి భార్యనుపిల్చి "ఇదిగో! చెక్కుఏదీ" అన్నాడు మేటూరు. "నాపెట్టెలో దాచాలెండి" జాగ్రత్తగానే ఉంటుంది. ఆమాత్రం తెలియదనుకున్నారా యేమిటి? అయితేనూ రేపు Bank (బ్యాంకు) వుంటుంది కాదండీ? ఈచెక్కుమార్చి తిరిగి నాపేర వేయిస్తారా యేమిటి పైకం? లేకపోతే మీ పెదనాయనగారి ద్వారా యెవరైనా నమ్మకమైన వాళ్లకి యెక్కువ వడ్డీకి తిప్పేయేర్పాటు చేస్తారా? యేమిఆలోచన చెప్తారు?" అన్నది పూర్ణమ్మ చారులో తిరగమాతవేస్తూ. ఈడబ్బు ఎల్లాగా జాగ్రత్తచెయ్యడం అని ఆవిడా చాలా ఆదుర్దాపడుతోంది పాపం.

భార్యమాటలువిని కొంచెం నిర్ఘాంతపోయాడు మేటూరు. వెంటనే గట్టిగా "కాస్త అదృష్టం బాగుపడిందేమో అనుకుంటున్నా. దానికూడా పుడకలాగ తయారవుతున్నావూ? నేనేదోయింక ఆలోచిస్తున్నా. వీలైతే లాకాలేజిలో ఒకయేడాది వెలగపెడదామనుకుంటున్నాను చదువు. సరసంవదిలేసి నిజంగా నీమనస్సులో వున్నమాట చెప్పూ. నేనేమనుకోను" అన్నాడు. "అయితే చెపుతావినండి. మీరేమీ అనుకోవద్దు. లాకాలేజీఆలోచన మానెయ్యండి. ఈరోజుల్లో అదేమీ లాభం లేదు. చూడడంలే మా అన్నయ్య మూడేండ్లనుంచి చేస్తున్నాడు. ఈరోజువరకూ దమ్మిడీ రావడం లేదన్నమాటే. నెలకు యేముప్పైరూపాయలో వస్తే యేంలెక్క! ఏదోవున్నవాళ్లు కాబట్టి వాళ్లుదాన్నిగురించి అనుకోడంలేదు. మనకట్లా ఎల్లా కుదురుతుంది? బండీ సాగేవుపాయం చూడాలి. ఇక్కడికే చాలా అప్పుచేశారు. అది తీర్చేఆలోచన చూడండి. ఏదైనా ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాలి. శుభ్రంగా మాచిన్నాయనతో చెప్పి బ్యాంకు ఉద్యోగం సంపాదించండి. అది బాగావుంటోంది యీరోజుల్లో."

"ఆ! మనకెవ్వరిస్తారు అల్లాంటి ఉద్యోగాలు. అదృష్టవంతులగ్గాని మనకెవ్వరిస్తారండీ."

"ప్రయత్నం చేస్తేగాదండీ. ఇంట్లోకూర్చుని 'రా' అంటే ఉద్యోగంవస్తుందా? మనశక్తివంచన లేకుండా పురుషప్రయత్నంచేసి, ఆతరువాత భగవంతుడిపైన వెయ్యాలి భారం. ఇంకా కొద్దిరోజుల్లో మాచిన్నాయన యిక్కడికేమో వస్తాడట ఏదోపనిమీద. అప్పుడు మనవిషయాలు చెప్పి నీవల్లకావాలీపని అని గట్టిగా చెప్పి ప్రయత్నంచేస్తాను. ఈ పైకంవిషయం మాత్రం మీరిప్పుడేమీ అపేక్ష పెట్టుకోవద్దు."

"అయితే పోనీ, నావంతైనా నాకివ్వవూ? చెక్కు యిద్దరిపేరట వ్రాసింది యెందుకు మరీ, తొంద

రల్లో వ్రాశాడట మీ అన్నయ్య. ఈ మా ఉత్తరంలో యెవరి కెంత ఉద్దేశించారో రాస్తాడు బహుశా."

"అల్లా యెందుకుంటుందండి? చూడండి మళ్లీ చెక్కు. మొదట సరిగా చూశారో లేదో" అంటూ తనపెట్టె తియ్యబోయింది అన్నపూర్ణమ్మ......కొంత సేపటికి వచ్చి "యిదిగో చెక్కు" అని తనభర్త కిచ్చింది.

మేటూరు సావకాశంగా చూశాడు చెక్కును. తరవాత సుద్దులు రెండూ పడమటింటిచూరు కప్పగించాడు కొంచెంసేపు. మళ్లీ ఒకమాటు చెక్కు-వంక చూశాడు. తరువాత బిగ్గరగా చదువుకొన్నాడు. అందులో యిల్లావుంది.

Please pay to Mr. & Mrs. S. B. R. Metur two thousand only sterling best wishes. (ప్లీజ్ పే టు మిస్టర్ అండు మిసెస్ యస్.బి. ఆర్ మేటూరుటూ థౌజండ్ ఒన్లీ స్టెర్లింగ్ బెస్టువిషెస్)

"ఇదేమిటే! యెంతపొరబాటూ! ఏదీ—2000, Sterling best wishes (స్టెర్లింగ్ బెస్టు విషెస్సా) ఆ! ఔరా! బావా! ఎంతమోసమోయి! ఎంతమోసమో చూశావుటే? చూశావా మీ అన్నయ్య యేంచేశాడో?"

"అదేమిటే, ఏమిటండీ?"

"ఏమీ లేదూ. అతనుపంపిన 2000 New year wishes (న్యూ యియ్యర్ విషస్) సంవత్సరాది అభివందనాలు. అతని తప్పేముందిలే, తప్పంతా నాదే" అంటూ మోకాళ్ల మీద తలవాల్చి కొంతసేపు విచారించి యిల్లా మొదలుపెట్టాడు: "అదృష్టం, అదృష్టం, అని కలవరిస్తూ ఏదికాస్త మంచి సూచన కనబడ్డా అదృష్టం వళ్లోవచ్చి వాలుతోందని విభ్రమించెందుతూ నోట్లో వేళ్లు పెట్టుకుంటున్న నాకు, మనసారా చేయవలసినంత ప్రయత్నం యెందులోనూ చేయక ఉద్యోగమే నన్ను వరించి వస్తుందని కూర్చున్న నాకు, కలిగిందానికి మించి చినవ్యయంచేస్తూ పటాటోపమే ప్రధానంగా యెంచిన నాకు, దైవభక్తిలేక పురుషకారమనేది యెరుగక వేరే అదృష్టమంటూ యేదోవచ్చి ఉన్నట్టుండి నన్నుచాలా గొప్పవాణ్ణిగా చేస్తుందని మూఢరీతిని నమ్మిన నాకు, అదృష్టదేవత దయ్యమై దాపరించి పీడింపబడుచున్న నాకు, యీ మోసంచాలా సహాయంచేసింది. జ్ఞానంప్రసాదించింది. కళ్లు తెరిచాను. బావా, మంచిపాఠం చెప్పావోయి! అదృష్ట పిశాచమా! నీకో నమస్కారం. నిన్ను నేనొల్లను. నన్ను నీవుకోరకు. దైవచింత కలిగి శక్తివంచన లేక పురుషప్రయత్నం చేస్తూ మంచిచెడుగుల నాలోచిస్తూ నలుగురూపోయే మార్గానే పోతాను. ప్రపంచంలో అందరూ లాటరీలమూలానే ఆస్తులు సంపాదించి బాగుపడుతున్నారా? ఇక నాతత్వం బాగా మారిపోవాలి."

ఇట్టా అంటూ వుండగా సహవాస దోషంచేత అదృష్ట పిచ్చి కొద్దిగా పట్టిన పూర్ణమ్మ వెంటనే మేలుకొని యిల్లా అన్నది పెనిమిటిని ఓదారిస్తూ. "పోనిండి; ఇదీ ఒకందుకు మంచిదే. ఇప్పటికైనా యీ మాయ మార్గంవదిలేస్తే బాగుపడతాం. మా అన్న కాకితం పంపిస్తే, పోనీ కాస్తనిదానంగా చూస్తే పోయేదిగా? మీకే అల్లావుంటే నాకేం తెలుస్తుంది ఆడదానికి? వాళ్లూవాళ్లూ అన్నమాటలు నిజమే కాబోలు, నాపేర వేసిన రూపాయలు పంపిందను కున్నాను మా అమ్మ. నాకూ నిజం తెలియదు. మొదట్లో చెపితే నా మాట మీద నమ్మకం లేక పోయింది గదా మీకు?"

ఆరోజు మొదలుకొని చాలా మారిపోయినాడు మేటూరు. పెద్ద Reformation (రిఫర్ మేషన్)వచ్చేసింద మనిషిలో. First thing (ఫస్టు థింగ్) crop (క్రాప్) తీసి మేకపాదం అంత పిలక పెట్టాడు. బిళ్ల గోచీ ప్రారంభించాడు, ప్రొద్దున్నే స్నానం, మూడు కాలాలా సంధ్యా, గాయత్రీజపం మొదలు పెట్టాడు. పొద్దునా సాయంత్రం అతను పెట్టే వీభూతి పెండెకట్లు, స్నానం చెయ్యగానే ఆచిన్న పిలక ముడిలో ముడిచి పెట్టే జపాపుష్పం మాచి తీగాలిసిందే.

౧౨

ఈ క్రొత్తఫక్కీన నాలుగు నెల్లు గడిచింది. తరువాత ఒకరోజు ఉదయం మేటూరు పినమామగారు దిగారు. ఏవో బెజవాడలో పనిమీద వచ్చాడాయన. ఈయనకు Madras Secretariat (మద్రాసు శెక్రటేరియట్టు) లో యెనిమిది వందల రూపాయల ఉద్యోగం. ఆరోజు ఉదయమే భోజనాల ముందర సందర్భానుసారం గామాట్లాడుతూ పెనిమిటి విషయం తీసుకొచ్చి, వాళ్ల చిన్నాయనతోటి తన పెనిమిటికి ఉద్యోగం యిప్పించాలన్నట్టు సూచించి వదిలేసింది కూతురు. ఇక మామా అల్లుడు అందుకున్నారా విషయం. విపులంగా ముచ్చటించారు. "Influence (ఇన్ ఫ్లూయన్సు) కలవాణ్ణి అవడంచేత Indian Bank Agent (ఇన్డియన్ బ్యాంకిఏజంటు) ను ఎరుగున్నాను. అతనితో చెప్పి try (ట్రై) చేస్తాను. Bank (బ్యాంకి)లో ప్రవేశిస్తావాయేమిటి? మొదట డెబ్బై రూపాయలిస్తారు నెలకి. తరువాత జీతం హెచ్చు చేయడానికి పరిమితి లేదు" అన్నాడు మామగారు. 'అల్లాగే'నన్నాడు అల్లుడు. పని అయిపోయిన కారణాన ఆరాత్రే వెళ్లి పోయినాడు మామ గోవిందయ్య.

తరువాత పదిహేను రోజులకి ఒకనాడు ఉదయం పదిగంటలకు please start to-day's Mail. Govindayya (ప్లీజు స్టార్టు టుడేస్ మెయిల్ —గోవిందయ్య.) అని టెలిగ్రామ్ వచ్చింది మేటూరికి.

వెంటనే భార్యతో సంప్రదించి పదిహేను రూపాయలు బదులు చేసి రాత్రి పదిగంటలకు బెజవాడలో మెయిల్ ఎక్కాడు మేటూరు. మరుదినం ప్రొద్దున యెనిమిది గంటలకు మద్రాసు చేరాడు.

౧౩

ఆరోజున సాయంత్రం మామగారితో ఆరున్నర గంటలకు ఇండియన్ బ్యాంకు ఏజంటును చూడ్డానికి వెళ్లాడు. ముందుమామగారు వెళ్లిమాట్లాడి అల్లుణ్ణి పిలిచాడులోపలికి. అతను వెళ్లేటప్పటికి యెదురుగుండా పెద్దసోఫామీద జారిగిలబడి Navy cut cigarette (నేవీకట్ సిగరెట్) పీలుస్తూ కూర్చున్నాడు Agent Appadurai (ఏజెంటు అప్పాదురై). మనిషిచూస్తే అంగుష్ఠమాత్రుడు. మొహంలో కళకాంతులు లేవు. "ఎక్కడుందిరా యితనికి నుడి; యేమదృష్టం!" అనుకున్నాడు మేటూరు. Agent (ఏజంటు)ను చూస్తూనే Salute (శాల్యూట్) కొట్టాడు. కొంతమంది ఎవరైనా సలామ్ పెట్టినా, దణ్ణం పెట్టినా, ఎంతో please (ప్లీజు) అవుతారు. Life (లైఫ్)లో ఏంలేకపోయినా సరే వీళ్లకి ఎవరైనా సలాములుకొడుతూంటే చాలు. అందులోను ఎవరైనా చూస్తూవుండగా అయితే మరీసంతోషం; కాని యీ Agent (ఏ జంటు) మాత్రం వాటికోసం ఆశించిన మనిషల్లే కనబడలేదు.

Salute (శాల్యూట్) రిటర్న్ చేయనేలేదు.

ఇంతట్లో "That's my son-in-law" (దట్స్ మై సన్ యిన్‌లా) అన్నాడు గోవిందయ్య అల్లుడు వంక వేలుచూపించి.

"I see that's the candidate"? (ఐసిదట్స్ దీ కాండిడేట్)

"Yes Sir; (యస్ సార్)

"Your qualifications please" (యువర్ క్వాలిఫికేషన్స్ ప్లీజ్)

"I am a graduate Sir." (ఐయాంమ్ ఎగ్రాడ్యుఏట్ సార్)

"Your age ?" (యువర్ ఏజ్)

"Twenty five Sir ;" (ట్వన్‌టి ఫైవ్ సార్)

"That's al right you may go."

(దటీజ్ ఆల్ రైట్ యు మె గో.)

"Good night Sir" (గుడ్ నైట్ సార్)

ఇల్లా సంభాషణకాగానే ఆగదివదలి బయటపడి

తి.రా.

"దీనికర్థ మేమిటి? ఉద్యోగం యిస్తాడన్నమాటా, లేదన్న మాటా?" అని మేటూ రాలోచిస్తూ వుండగామామగారు కూడా వచ్చాడు. "సరే లేవోయి మాట్లాడాను. పిటీషన్ పెట్టుకుంటే ఆర్డరుపంపిస్తానన్నాడు వారంరోజుల్లో వెంటనే దరఖాస్తుచెయ్యి" అంటూ మోటారు బస్సు ఎక్కాడు యింటికిపోవడానికి. అల్లుడూ ఎక్కాడు ఆయనతోటి.

మరునాడు టపాలోపంపాడు మేటూరు అప్లికేషను జాగ్రత్తగారాసి. దరఖాస్తుపంపిన రాత్రే బయలుదేరి మరురోజుకి బెజవాడ చేరాడు. యథాప్రకారంగా జపం గిపం సాగించాడు రోజూ. ఒకవారం రోజుల్లో చేతికొచ్చింది మద్రాసులో ఇన్‌డియన్ బ్యాంకిలో డబ్భైరూపాయలమీద ఉద్యోగానికి ఆర్డరు. ఆర్డరురాగానే జమీందారుగారి దగ్గర శెలవుతీసికొని family తో (ఫ్యామిలీ) సహా చెన్నపట్నం చేరాడు బంగారు రావు. (మేటూరు అనికూడా వ్రాసుకోడం, పిలిపించుకోడం లేదు పాపం, లాటరీస్ గీటరీస్ అన్ని fail (ఫెయిల్) అయినప్పటినుంచి) కొత్త ఉద్యోగంలో ప్రవేశించి కాలక్షేపం చెయ్యడం మొదలు పెట్టాడు.

౧౩

కొంతకాలం యిల్లా సుఖంగా గడిచింది. ఇంతలో అతని అత్తగారికేం బుద్ధిపుట్టిందో యెప్పుడో యిస్వట మేమిటని యివ్వదలచిన మూడువేల రూపాయలను కూతురు పూర్ణమ్మపేర రాసి చెక్కు పంపించింది. బాగా చురుగ్గా పనిచేసేవాడవటంవల్లనూ, మామగారి ప్రాపకం కొంతవుండడంవల్లనూ, ప్రవేశించిన ఏడాదికే, నెలకు నూరురూపాయల జీతం యిచ్చారు బంగారు రావుకి. ఇంతట్లో Master Matur (మాస్టరు మేటూరు) పండంటి కొడుకు కలిగాడు. ఇక్కడినుంచి యీదంపతుల ఐశ్వర్యం బాగావృద్ధిపొందిందని చెప్పచ్చు. కొంచెం కొంచెంగా అప్పుకూడా తీర్చేశాడు బంగారుడు. అంతా కులాసాగా నడిచింది చాలాకాలం.

ఎప్పుడో అనుకున్న అదృష్టం, అంతనిరీక్షిస్తే రాని అదృష్టం, అంతవెంబడించి వేటాడితే అందని అదృష్టం, ఇన్నాళ్లకక్కడా కలిగిందని భార్యాభర్తలు మిక్కిలి సంతోషించారు. ఒక్కమాటు వెనక్కితిరిగి చూసుకుంటే లాటరీలపిచ్చి, బెజవాడట్యూషన్, ఆరోజులూ మిక్కిలి నవ్వుకలిగించేవి వారికి, ఆశ్చర్యపడేవారు. క్రాపుతీసి పిలక పెట్టడానికి, సంధ్యావందన మవలంబించడానికి, జపానికి, అదృష్టం కలిసిరావడానికి ఏమైనా సంబంధం వుందో లేదో తెలియదు. కాని యీమార్పులు మొదలెట్టి నప్పటినుంచి మంచికలిగి ఐశ్వర్యమంటింది కాబట్టి యీఅభ్యాసాలు వదిలిపెట్టాడు కాడు మేటూరు.

ఈయనవిషయం కొన్ని సంవత్సరాలు పోయింతరువాత విచారిస్తే చాలా గొప్పఅదృష్టవంతుడై బ్యాం

కులో గొప్పపదవిని స్వీకరించి, చివర రోజుల్లో రావు సాహెబ్ బిరుదును పొందాడని తెలుస్తుంది. "అదృష్ట మంటే అల్లాకలిసిరావాలె. అదృష్టవంతులంటే ఆదంప తులే" అని అనుకునేవాళ్లు వాళ్లనిచూచినవాళ్లందరూ.

యోగంవుంటేసరి మనిషికిసరిగ్గా కాలానికివాటం తటవే మారిపోతాయి నక్షత్రాలు. మన ఆదుర్దాయేమీ పనిచేయదు. Three cheers to Mr. & Mrs. Metur. (మిస్టర్ అండు మిసెస్ మేటూరుకి జయ్.)

కర్షకా!

జాస్తి శ్రీరాములు చౌదరి గారు

సలసలమండు వేసవినిఁ జల్లని చెట్టులనీడ వీడి నీ
పలుగును బాఱఁ బల్లికను బట్టుకయ ట్లుడికించునెండలో
పల హిమశైలమున్ దొఱఁగివచ్చు ప్రవాహమువోలెఁ జెమ్మటల్
ద్రొలగగ కాల్వలై పొలములోఁ బనిసేయుదు వెంతయోపికో ?
వర్షము లెండనాక పఱువాయను రేయను వేళ లేకయే
వర్షమునందు నీవు పలుపాటులఁ బొందెదవోయి యెక్కవోన్
హర్షసుఖంబు లెట్టివో మహాధనవంతుఁడవయ్యు నేరవో
కర్షక ! కష్టజీవివి యొకండవు నీవెసుమీ జగానకున్
తఱి యేతెంచెను మొక్కనాటుటకు నేతత్క్షేత్రమందంచుఁ గా
తరముం బొందెదవన్న ? మొక్కపుడహో దైన్యంబుఁదోఁపింపనే
వెరవోయంచును జింతనొందెదవు సంవృష్టుల్ భువిన్ లేక యా
తురతోనుందువు కర్షకా ? సతము నీదుస్వాంతమందున్ గటా ?
సోకును బొంద కెండపొడసోకినఁ గందెడు దేహకాంతులన్
పోకుగఁ బట్టణాల నగుచుం దిరుగాడి ప్రభుత్వదాసులా
మూఁకలు తాత లేర్పఱుచు మూటలఁ జిమ్ముచు గానియారయన్
లోకువగా రె నీకు మదిలోఁ దల పోయుము వారిఁ గర్షకా !
విద్యాహీనుఁడ లోకమంతకును నే భృత్యుండనంచు న్మదిన్
చోద్యంబందకు నీవు భృత్యుఁడవా ? యీ సుక్షేత్రముం బాసి పల్
విద్యల్ నేరిచి పట్టభద్రులగుచున్ విఖ్యాతికై దాసులా
నుద్యోగంబులవారు భృత్యులౌ మది న్నూహింపుమా కర్షకా ?